

Lichtenšejnské sbírky umění

Historie, válečná evakuace a současnost

Ing. Pavel Juřík

Historický spolek Liechtenstein

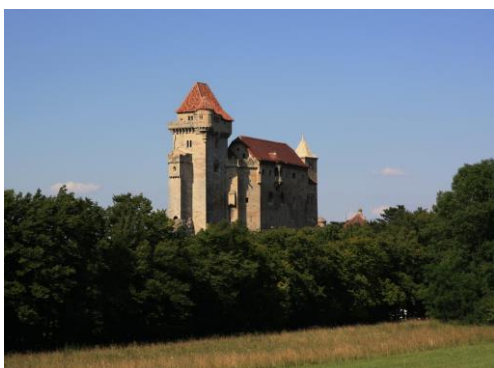
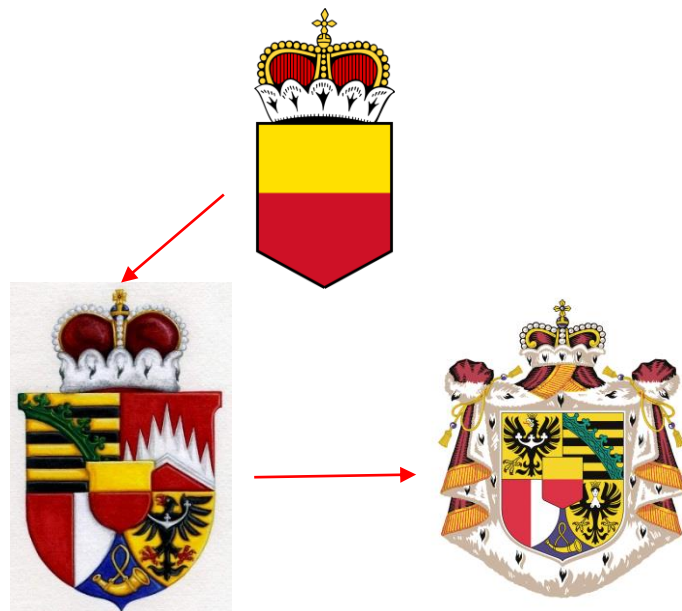
OBSAH

- 1) Knížecí rod Liechtensteinů
- 2) Historie sbírek umění do roku 1938
- 3) 2. světová válka a evakuace sbírek umění do Vaduzu
- 4) Vývoj uměleckých sbírek do roku 1969
- 5) Moderní historie „Liechtenstein Princely Collections“

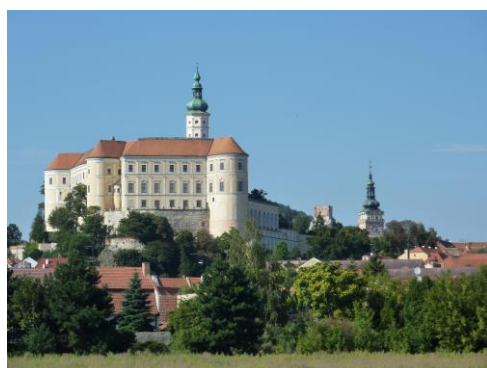
KNÍŽECÍ ROD LIECHTENSTEINŮ

Stručná historie rodu:

- 12. století – Bavorsko
- 1130 - hrad Liechtenstein u Vídně
- 1249 – Mikulov
- 1608 – povýšení do knížecího stavu
- 1719 – lichtenštejnské knížectví
- 1806 – suverénní stát
- 1938 – diplomatické styky ČSR – FL
- 1939 – neuznání protektorátu Č a M
- 1945 – konfiskace majetku licht. občanů v ČSR
- 2009 – navázání dipl. styků ČR a FL

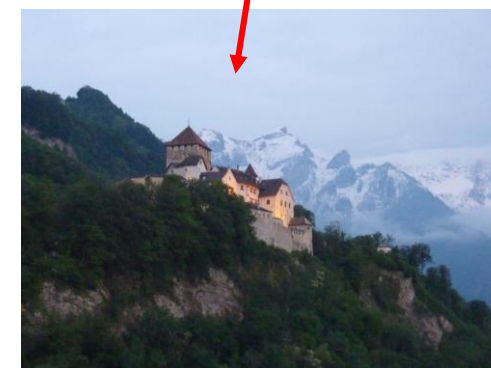
Liechtenstein - 1130

Mikulov - 1249

Valtice (Feldsberg) - 1378

Vaduz - 1712

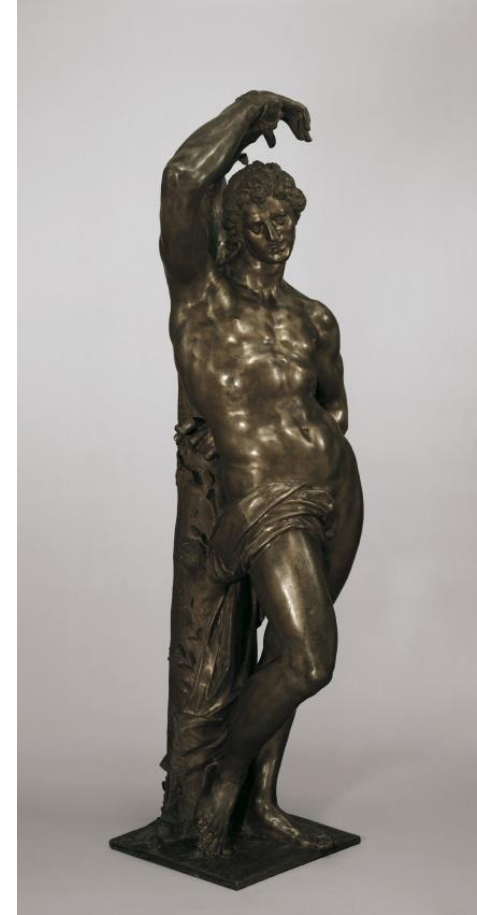
HISTORIE SBÍREK DO ROKU 1938

Karel I. (1569-1627)
obchodoval s uměním s Rudolfem II.
1. kníže z Liechtensteinu
1614 vévoda opavský
1623 vévoda krnovský
První systematický sběratel umění

Kristus v nouzi
Adrian de Fries, 1607

Sv. Šebastián
Adrian de Fries, 1613/15

HISTORIE SBÍREK DO ROKU 1938

Pietradura skříňka

G. P. Pandolfini, Praha 1620/1623

Pietradura stolec

G. P. Pandolfini, Praha 1620/162315

HISTORIE SBÍREK DO ROKU 1938

Karel Eusebius (1611-1684)

Věnoval se správě majetku a umění
Barokní přestavba Valtic, rozsáhlá stavební
činnost na Moravě
„Stříbrná komora“ ve Valticích
Traktát o architektuře

Nanebevzetí Panny Marie

Peter Paulus Rubens (1643)

Zámek Plumlov

1680-1685

*Postaven podle projektu
knížete Karla Eusebia
(vybudováno 1 ze 4 křídel)*

HISTORIE SBÍREK DO ROKU 1938

Jan-Adam I. (1657-1712)
Úspěšný ekonom a dvořan
Velký sběratel umění a mecenáš
Vybudoval tři paláce ve Vídni
Položil základy Lichtenštejnska

Série 6 obrazů cyklu „DECIVS MUS“ (Smrt Decia Muse)

Peter Paulus Rubens, 1616/1617

Ve sbírkách Liechtenstein Princely Collection Vaduz-Wien je celkem 41 obrazů Petera Paula Rubense

HISTORIE SBÍREK DO ROKU 1938

Série 6 obrazů cyklu „DECIUS MUS“: Decia Mus vypráví sen, Věštba, Decius Mus se připravuje na smrt, Odmítnutí liktorů, Smrt Decia Muse, Pohřeb Decia Muse

Peter Paulus Rubens, 1616/1617

HISTORIE SBÍREK DO ROKU 1938

Oplakávání Krista
P. P. Rubens, cca 1612

Satyr a dívka s košem ovoce
P. P. Rubens, 1615

HISTORIE SBÍREK DO ROKU 1938

Obrácení sv. Pavla
P. P. Rubens, 1601/1602

Samson a Dalila
P. P. Rubens, 1610

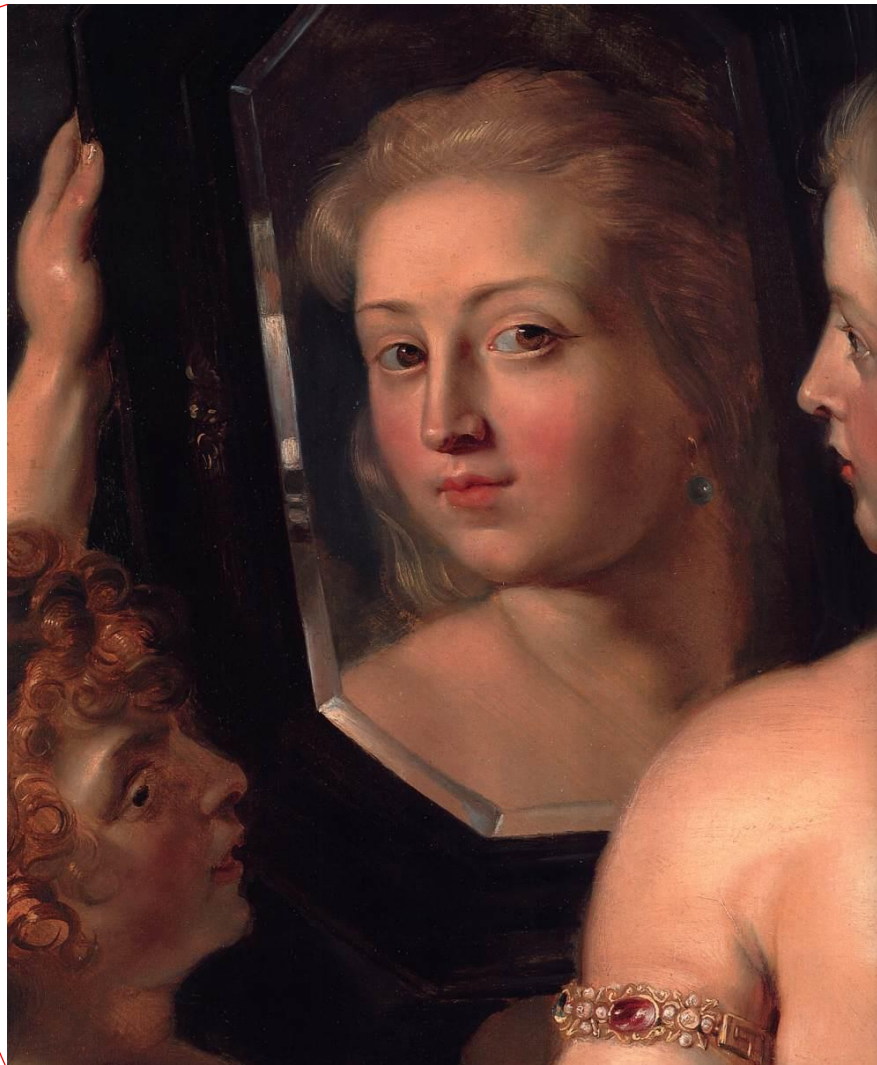

Clara Serena Rubens
P. P. Rubens, 1616

HISTORIE SBÍREK DO ROKU 1938

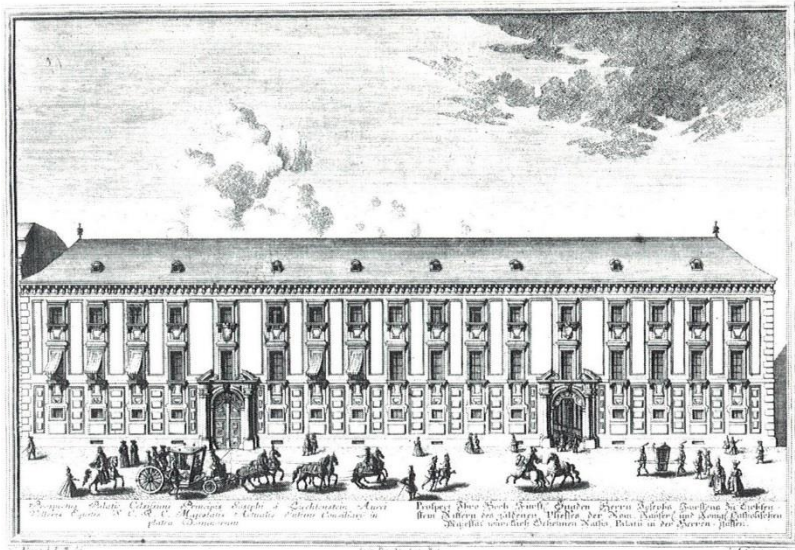

Venuše před zrcadlem
Peter Paulus Rubens, 1614/1615

Albert a Nicolas Rubens
Peter Paulus Rubens, 1626/27

HISTORIE SBÍREK DO ROKU 1938

Liechtensteinský palác
Herrengasse, Vídeň
1680-1716
Zbořen 1913-1914

Liechtensteinský zahradní palác
Vídeň - Rossau
1680-1716

Liechtensteinský městský
(majorátní) palác
Bankgasse, Vídeň
1680-1701

HISTORIE SBÍREK DO ROKU 1938

Setkání Herkula a Jupitera na Olympu

Nástropní fresky v zahradním Liechtensteinském paláci
Herkulův sál (největší barokní sál ve Vídni)
Johann Michael Rottmayr

Ariadna přináší Theseovi věštbu

HISTORIE SBÍREK DO ROKU 1938

Josef Václav (1696-1772)
Diplomat, polní maršál
Velký reformátor dělostřelectva
Významný mecenáš umění

**Princ Josef Václav z L.
v ornátu řádu Zlatého rouna**
Hyacinthe Rigaud, 1740

Zlatý ceremoniální kočár knížete Josefa Václava
Nicolas Pineau, 1737

Veduty Zahradního paláce
Bernardo Bellotto, 1759

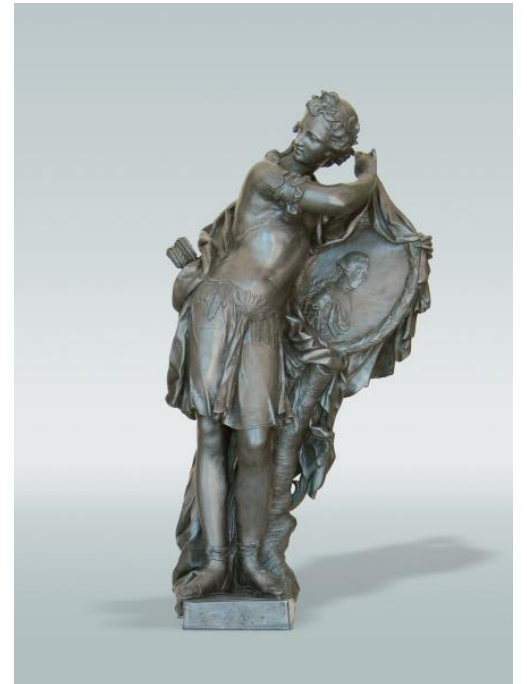
HISTORIE SBÍREK DO ROKU 1938

Princ Josef Václav z L.
Francisco Solimena, 1725

Princ Josef Václav z L.
Hyacinthe Rigaud, 1740

Apollo s medailonem
císaře Josefa II. a Marie Terezie
Jakob Gabriel Müller, Mollinardo, 1764

HISTORIE SBÍREK DO ROKU 1938

Alois I. (1759-1805)

Věnoval se vědám a umění
Zajímal se o lesnictví a zahradnictví
Položil základy Lednicko-valtického
areálu (arch. Josef Hardtmuth)

Karolína z Liechtensteinu jako Iris

Elisabeth Vigée Lebrun, 1793

M. Josepha z Liechtensteinu jako Ariadne na Naxosu

Elisabeth Vigée Lebrun, 1793

HISTORIE SBÍREK DO ROKU 1938

Romantický Janův hrad
(Hansenburg)

Knížecí hrobka
Vranov u Brna

Lednice – Minaret
Valtice – kolonáda Reitsna
Ferdinand Runk, 1822, 1817

Jan I. (1760-1836)

Polní maršál, jeden z nejvýznamnějších

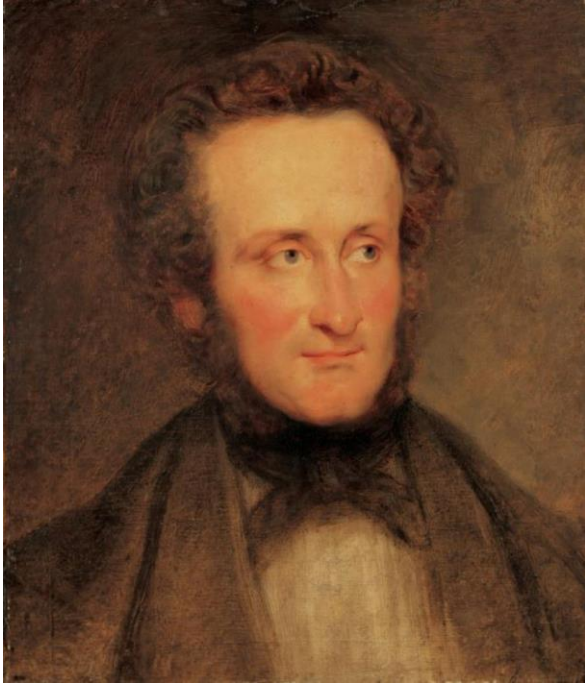
Vojevůdců a diplomatů napoleonských válek

Rozšířil Lednicko-valtický areál (Minaret, Janův hrad ad.)

Klasicistně přestavěl rodinnou hrobku ve Vranově u Brna

1807 – otevřel stálé muzeum ve Vídni, nakoupil přes 700 uměleckých děl

HISTORIE SBÍREK DO ROKU 1938

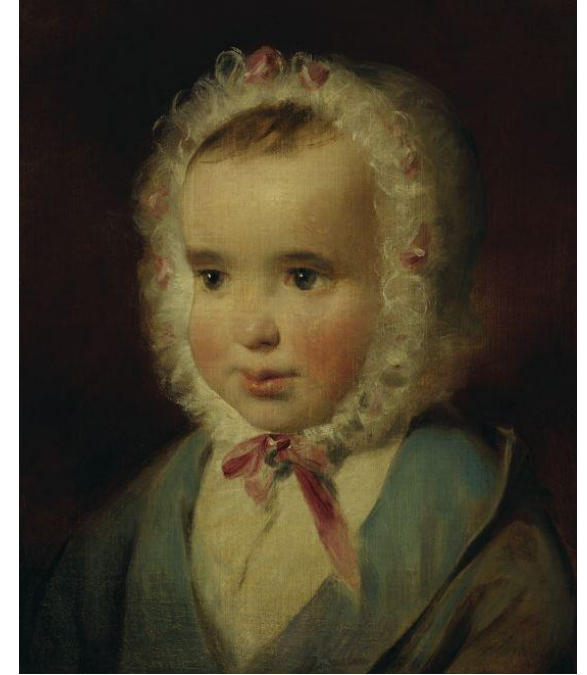
Alois II. (1796-1858)

Diplomat, vědec, mecenáš

Jako první z rodu navštívil knížectví

Liechtenstein - 1842

Novogoticky přestavěl zámek Lednice

Dětské portréty: Františka, Karolína a Sofie z Liechtensteinu

Friedrich von Amerling, 1836, 1837, 1837

HISTORIE SBÍREK DO ROKU 1938

Jan II. Dobrotivý (1840-1929)

Věnoval se správě panství, vědecké, sociální činnosti – jeden z největších mecenášů v Evropě
Reorganizoval knížecí sbírky
Rozsáhlé dary uměleckých děl muzeím ve Vídni, Brně, Opavě a v Praze

**Portrét budoucího knížete
Jana II. na poníkově**

Friedrich von Amerling, 1845

Odpočívající Kristus

Mistr z Ferrary, cca 1480

HISTORIE SBÍREK DO ROKU 1938

Ludvík X. vévoda Bavorský
Barthel Beham, 1531

Portrét muže se synem
Domenico Robusti,
zv. Tintoretto

Jezdecká socha
Ferdinanda I. de' Medici
Giovanni da Bologna,
zv. Giambologna c. 1600

2. SVĚTOVÁ VÁLKA A EVAKUACE SBÍREK DO VADUZU

Hrad Vaduz – od roku 1938 sídlo vládnoucích knížat z Liechtensteinu

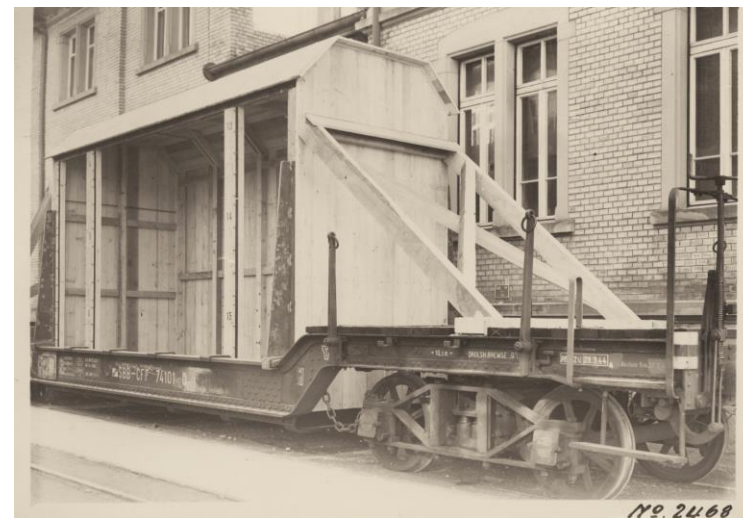
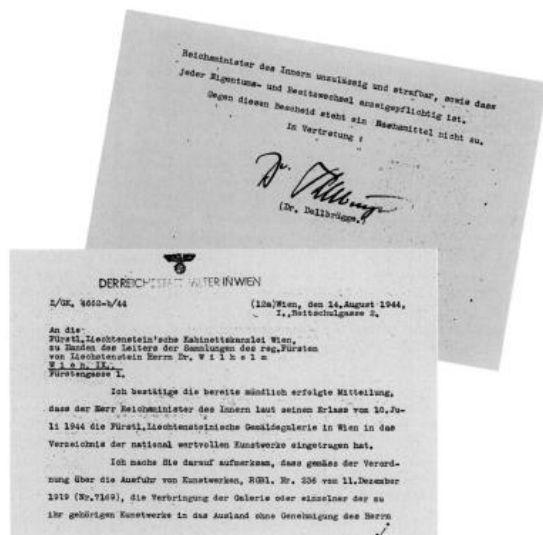
František Josef II. (1906-1989)

1938 - po anšlusu Rakouska přesídlil do Vaduzu
Březen 1939 - uhájil nezávislost Lichtenštejnska
1945 – konfiskace majetku v ČSR
50.-60- léta prodej části uměleckých sbírek

2. SVĚTOVÁ VÁLKA A EVAKUACE SBÍREK DO VADUZU

Hlavní události

- 1938** uzavření Liechtenstein Museum ve Vídni, uskladnění sbírek ve sklepení
- 1940** Zákaz vývozu uměleckých děl, muzeum otevřeno 2/1940-1/1941
- 1941** Zákaz vývozu, evakuace mimo Vídeň
- 1943** Opakovaný zákaz vývozu uměleckých děl z území Třetí říše
- 1944** Rozdělení děl na 1. a 2. kategorii, povolení evakuace 2. kategorie do Vaduzu
- 1945** Dokončení evakuace, zabavení archivu u Vídňě Rudou armádou

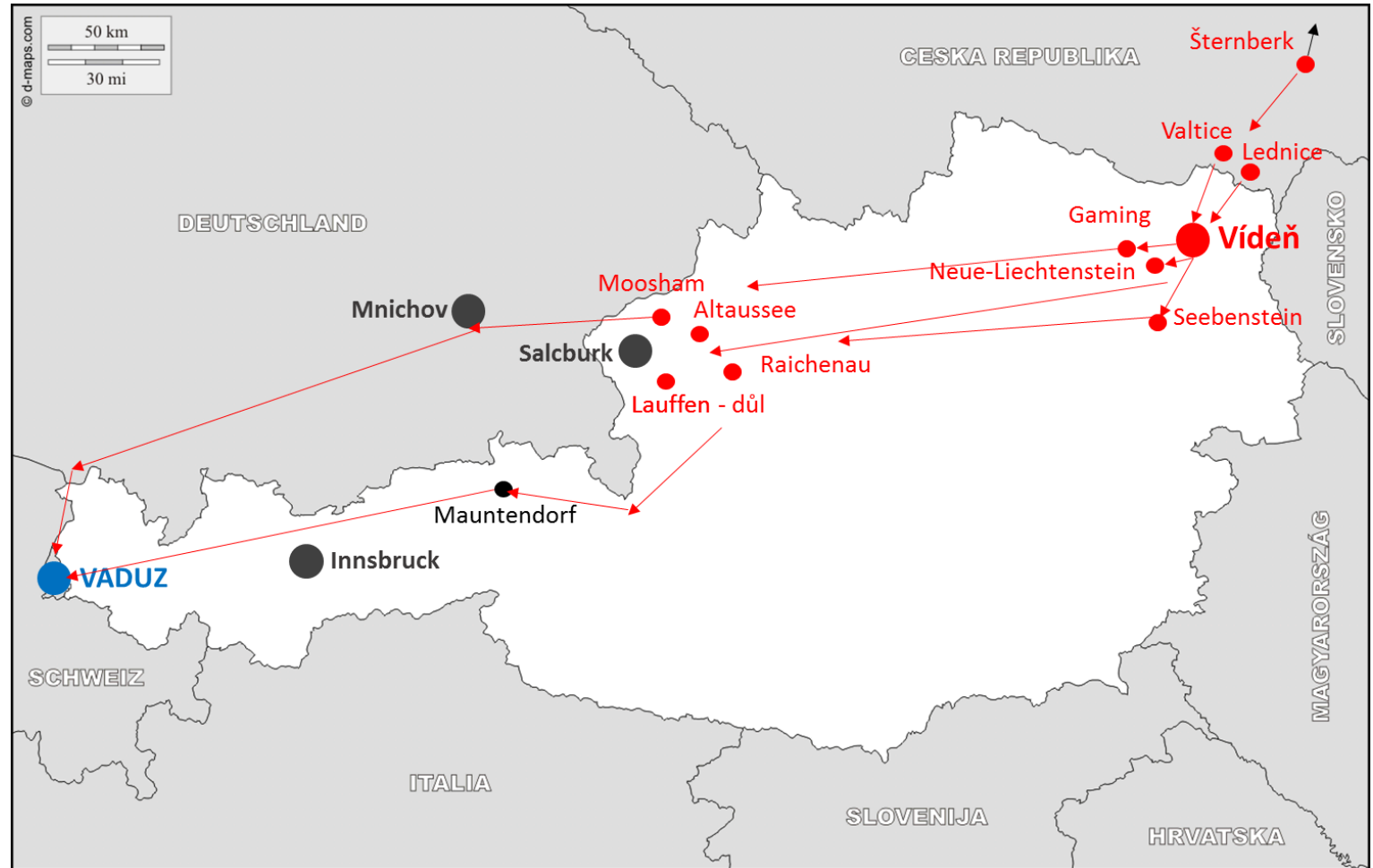

2. SVĚTOVÁ VÁLKA A EVAKUACE SBÍREK DO VADUZU

Dr. Gustav Wilhelm (1908-1995)

Od roku 1940 ředitel sbírek Liechtensteinů
Vedl jednání s okupačními úřady
o evakuaci sbírek do Lichtenštejnska
V listopadu 1944-dubnu 1945 řídil
dramatickou evakuaci sbírek z Rakouska
a Moravy do neutrálního Vaduzu

2. SVĚTOVÁ VÁLKA A EVAKUACE SBÍREK DO VADUZU

Úředně určená místa pro uložení lichtenštejnských sbírek v době 2. světové války v Rakousku

Gaming

Neue-Liechtenstein

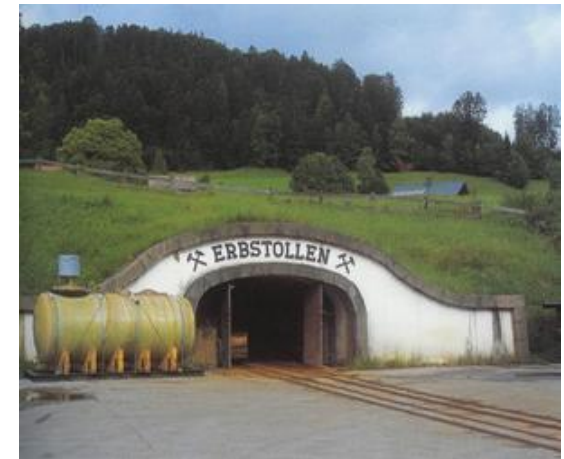
Raichenau

Mooshaim

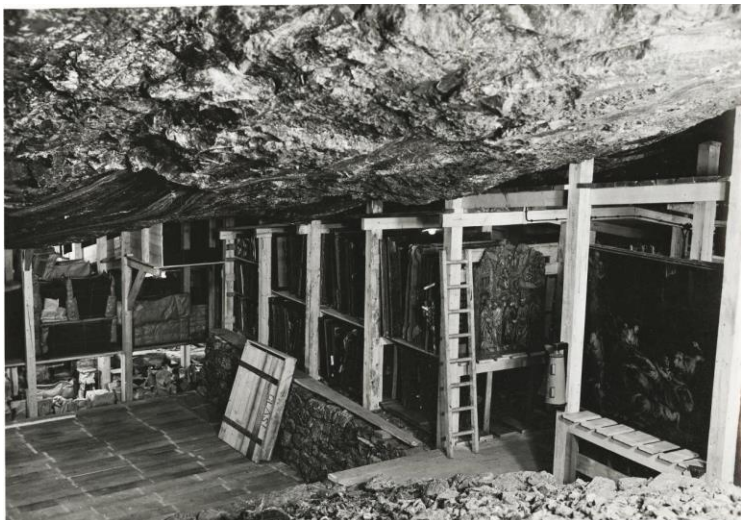

Seebenstein

Lauffen

2. SVĚTOVÁ VÁLKA A EVAKUACE SBÍREK DO VADUZU

Altaussee

Zaminovaný solný důl u Salcburku
Největší úložiště uměleckých děl
uloupených nacisty v Evropě
Osvobozen americkou armádou
v dubnu 1945

3. – 4. května 1945 odstraněno
pět leteckých bomb o váze 500 kg

VÝVOJ SBÍREK DO ROKU 1969

**Pohled na kanál s Ponte delle Guglie,
Palazzo Labia a Campanile di San Geremia**

Antonio Canal, called Il Canaletto, 1735/1742

Prodáno 1957, znovu koupeno 2007

V důsledku konfiskace majetku lichtenštejnských občanů v ČSR v roce 1945 přišli Liechtensteinové o 80 % svého majetku v Evropě. Do roku 1969 museli prodat několik desítek uměleckých děl.

Ginevra de' Benci

Leonardo da Vinci, 1474-1476

Prodáno 1960 (5 mil. USD)*

Gallery of Art Washington

** Ve své době nejvyšší cena
na aukcích obrazů*

Willem van Heythuysen

Frans Hals

Prodáno 1969

Alte Pinakoteke, Mnichov

VÝVOJ SBÍREK DO ROKU 1969

Liechtensteinský archiv – Vaduz, Vídeň

Jeden z nejrozsáhlejších soukromých archivů v Evropě, především korunní archiv

- dokumenty, pečeti
- korespondence
- mapy, stavební plány
- mince, razidla

Největší množství archiválií zůstalo na území České republiky (zejm. MZA v Brně)

Liechtensteinský archiv a Rudá armáda

Za 2. světové války zabaven nacisty

Uložen na zámku Neue-Liechtenstein

V roce 1945 ukořistěn Rudou armádou

Vrácen až v roce 1997 výměnou za archiv N. A. Sokolova – vyšetřovatel vraždy carské rodiny – kníže Hans-Adam II. ho koupil v aukci za 380.000 liber
Přístupný badatelům

MODERNÍ HISTORIE „LIECHTENSTEIN PRINCELY COLLECTIONS“

Hans-Adam II. (*1945 Curych)

V roce 1970 reorganizoval majetek knížecí rodiny → růst

Od roku 1984 regentem od 1989 hlavou státu

1967 – oženil se s **Marií hraběnkou Kinskou** (1940 Praha)

Tři synové, jedna dcera, 15 vnoučat

2003 novela ústavy schválená referendem – přímá demokracie

Lichtenštejnsko – 2. nejvyšší HDP/obyv. na světě – 150.000 USD

- 39 % HDP a 42 % zaměstnanců pracuje v průmyslu (HILTI ad.)

2009 – obnoveny diplomatické styky s ČR (po 70 letech)

Kníže Hans-Adam II. a prezident Václav Klaus
Pražský hrad, duben 2011

MODERNÍ HISTORIE „LIECHTENSTEIN PRINCELY COLLECTIONS“

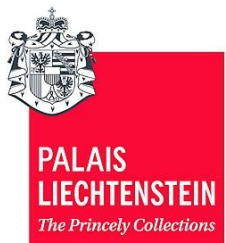
Liechtenstein Museum v zahradním Liechtensteinském paláci ve Vídni - 2003

Nákladem 20 milionů eur znovu otevřeno muzeum

Nový standard prezentace uměleckých děl

Pouze cca 45.000 návštěvníků ročně, od roku 2011 dvě veřejné prohlídky měsíčně

MODERNÍ HISTORIE „LIECHTENSTEIN PRINCELY COLLECTIONS“

Liechtenstein Princely Collections
Poštovní známková tvorba od 20. let 20. století

MODERNÍ HISTORIE „LIECHTENSTEIN PRINCELY COLLECTIONS“

Badminton Cabinet

Florence, Baccio Cappelli, Girolamo Ticciati, Pietra Dura, ebony 1720/1732
Nejdražší kus nábytku na světě, koupen v aukci v roce 2004 – 27 mil. euro

MODERNÍ HISTORIE „LIECHTENSTEIN PRINCELY COLLECTIONS“

Liechtenstein Museum v městském Liechtensteinském paláci ve Vídni - 2013

Nákladem 120 milionů eur opraveno, přístupné veřejnosti, kanceláře LGT Bank

Taneční sál – umělecký a technický unikát

MODERNÍ HISTORIE „LIECHTENSTEIN PRINCELY COLLECTIONS“

Od roku 1948 výstavy v zahraničí

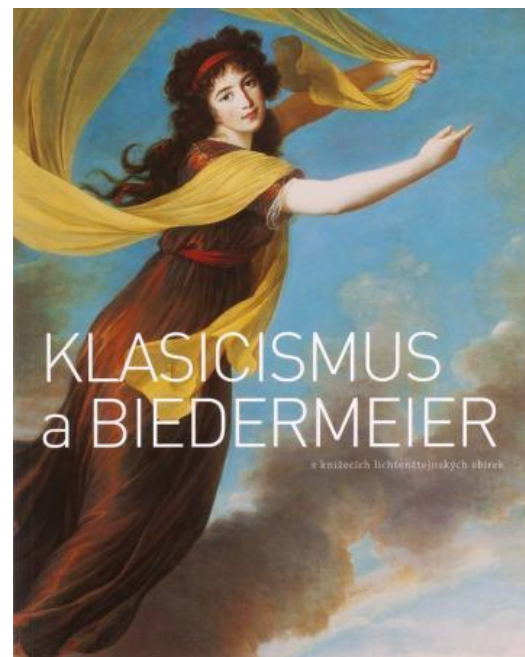
1948 Luzern

Poděkování Švýcarsku

1985/86 New York

350 uměleckých děl

2011 Praha

2013 Singapur, Peking

2014 Moskva

Od roku 1948 dvě desítky velkých výstav Liechtenstein Princely Collections v zahraničí, velké množství zápůjček
Kulturní diplomacie Lichtenštejnska (vstup do OSN v 1990)

MODERNÍ HISTORIE „LIECHTENSTEIN PRINCELY COLLECTIONS“

**Dívka se slaměným
kloboukem**

Friedrich von Amerling, 1835

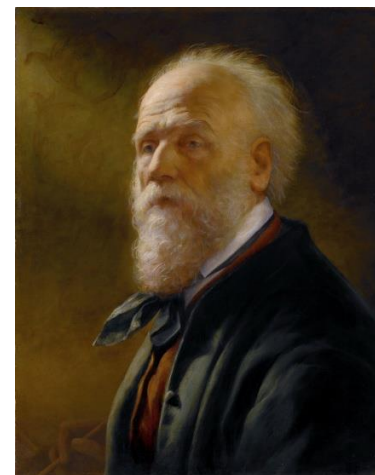
Zastávka poutníků

Ferdinand G. Waldmüller, 1853

Maria Annunciata

Domenico Guidi, 1670

Autoportrét

*Friedrich von Amerling,
1880/81*

**Mladý arcivévoda
Rudolf (II.)**

1585

Liechtenstein Princely Collections

Od 1980 se zvýšil počet obrazů a soch
z 1.100 na cca 1.700 ks

Přes 30.000 dalších uměleckých děl
Rozsáhlé sbírky nábytku, zbraní, porcelánu

Kanál s pohledem na Ponte delle Guglie, Palazzo Labia a Campanile di San Geremie

*Antonio Canal. zv. Canaletto,
1735/1742*

MODERNÍ HISTORIE „LIECHTENSTEIN PRINCELY COLLECTIONS“

LGT Bank

Lichtenštejnská privátní banka vlastněná knížecím rodem Liechtensteinů

Pobočky ve 14 zemích

Wealth Management

Poradenství při investicích do umění

Invest Like a Prince

Historický spolek Liechtenstein

Děkuji Vám za pozornost

www.hs-liechtenstein.cz
www.palaisliechtenstein.com
www.fuerstenhaus.li
www.liechtenstein.li